

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 01.07.2021 р.

Львів

№ 63/64-рк/к

КП «Водотеплосервіс»

вул. Окружна, 8, м. Калуш, 77300,
Івано-Франківська область

*Про припинення дій,
які містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали дослідження дій КП «Водотеплосервіс» на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції при розрахунку та застосуванні тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення,

ВСТАНОВИЛА:

Відділення, в межах наданих законодавством повноважень, визначених статтями 3,7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», надіслало вимогу від 29.03.2021 № 63-02/3837в про надання інформації комунальному підприємству «Водотеплосервіс» Калуської міської ради (далі – КП «Водотеплосервіс», Підприємство), відповідь на яку отримано листом від 07.04.2021 № 248, вх. № 63-01/1424 від 09.04.2021.

- (1) КП «Водотеплосервіс», згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, є юридичною особою (дата державної реєстрації - 24.04.2003), засновником якого є Калуська міська рада. Ідентифікаційний код юридичної особи 32364207, види економічної діяльності за КВЕД - 35.30 постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (основний); 36.00 забір, очищення та постачання води.
- (2) Місцезнаходження: вул. Окружна, 8, м. Калуш, 77300, Івано-Франківська область.
- (3) У своїй діяльності підприємство керується Статутом, який затверджений рішенням Калуської міської ради від 17.12.2013 №2277, зареєстрований Державним реєстратором 16.01.2014 року за № 11201050035000324.
- (4) КП «Водотеплосервіс» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Калуша і в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

1. ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (5) Дослідження становища КП «Водотеплосервіс» проведено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002р. за № 317/6605 (надалі - Методика).

1.1 Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (6) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (7) Об'єктом даного аналізу є суб'єкт господарювання КП «Водотеплосервіс», товаром є послуги централізованого водопостачання та водовідведення.

1.2 Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (8) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (9) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (10) Функціональним призначенням послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є забезпечення споживачів питною водою та відведенням стічних вод.
- (11) Згідно з положеннями статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільчих водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води (далі – ЦВП);
 - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення (далі – ЦВВ).
- (12) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.
- (13) Товаром, відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги централізованого водопостачання (ЦВП) та централізованого водовідведення (ЦВВ).

1.3 Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (14) Статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено наступну термінологію:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.
- (15) Підприємство надає послуги ЦВП і ЦВВ на підставі ліцензії на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах комунальних послуг від 14.02.2012 № 40, та переоформленої рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах комунальних послуг від 19.08.2016 № 1452.
- (16) На території м. Калуша, у межах водопровідних та каналізаційних мереж, які перебувають у господарському віданні Підприємства, господарську діяльність із забезпечення споживачів послугами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснює тільки Підприємство. Інших суб'єктів господарювання не існує.
- (17) Споживачами послуг є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

1.4 Визначення товарних меж ринку

- (18) Відповідності до пунктів 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (19) Відповідно до положень статті 5 Закону України «Про природні монополії» діяльність у сфері централізованого водопостачання та водовідведення належить до сфери діяльності природних монополій.
- (20) Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання є забезпечення споживача водою. Функціональним призначенням послуги з централізованого водовідведення є збирання та оброблення стічних вод.
- (21) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є необхідними для споживачів у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби.
- (22) Взаємозамінні товари з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих, відсутні.
- (23) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги ЦВП та ЦВВ.

1.5 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (24) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної

території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (послуг) є неможливим або недоцільним. При остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.

- (25) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- *система централізованого водопостачання* - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - *система централізованого водовідведення (каналізація)* - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
 - *місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
 - *місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (26) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг ЦВП і ЦВВ є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (27) У господарському віданні Підприємства перебувають мережі централізованого водопостачання та водовідведення, розташовані у межах міста Калуша та навколишній сіл, а саме: Боднарів, Вістова та Копанки.
- (28) Відповідно, за межами територій, де знаходяться системи водопостачання та водовідведення Підприємства, надання послуг ЦВП і ЦВВ є неможливим.
- (29) Отже, територіальними (географічними) межами ринку централізованого водопостачання та водовідведення є територія міста Калуша та сіл Боднарів, Вістова, Копанки, в межах якої провадиться господарська діяльність КП «Водотеплосервіс» із забезпечення споживачів питною водою, із відведення та очищення стічних вод за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, колекторів та каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, тобто у межах діючих водопровідних та каналізаційних мереж Підприємства.

1.6 Проміжок часу, стосовно якого має визначатись становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (30) У відповідності до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (31) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (32) У визначених територіальних межах у 2020 році та впродовж поточного року склад продавців (надавачів) послуг ЦВП і ЦВВ не змінювався, тобто структура цього ринку є сталою.
- (33) Часовими межами ринку послуг ЦВП та ЦВВ визначено 2020 рік та січень-травень 2021 року.

1.7 Визначення потенційних конкурентів та бар'єрів вступу на ринок

- (34) За визначенням статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія - це стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (35) Оскільки ринок централізованого водопостачання та водовідведення перебуває в стані природної монополії, конкуренція на цьому ринку відсутня.
- (36) Відповідно до пункту 9 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (37) Для вступу на ринок потенційних конкурентів, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, існують значні організаційні та економічні бар'єри.
- (38) Організаційні бар'єри полягають у тому, що підприємство, яке має намір надавати послуги централізованого водопостачання та водовідведення, повинен отримати наступний перелік документів:
 - ліцензію на господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення;
 - дозвіл на спеціальне водокористування;
 - державний акт на право постійного користування або дозвіл на користування надрами;
 - технічну документацію на розміщення водопровідних та каналізаційних мереж, споруд та устаткування, погоджену в установленому порядку тощо.
- (39) Економічні бар'єри полягають у необхідності значних капіталовкладень для вступу нових суб'єктів господарювання (придбання необхідного обладнання, транспорту, будівництва, водопровідних мереж, утримання персоналу необхідної

кваліфікації та інше).

- (40) Вищенаведені бар'єри не можуть бути подолані в короткий строк новими суб'єктами господарювання, які бажають вступити на ринок централізованого водопостачання та водовідведення.

1.8 Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (41) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (42) У територіальних межах міста Калуша та сіл Боднарів, Вістова і Копанки послуги ЦВП і ЦВВ надає лише КП «Водотеплосервіс», інших суб'єктів господарювання, які надають такі послуги, немає.
- (43) Враховуючи зазначене, частка КП «Водотеплосервіс» на ринку централізованого водопостачання та водовідведення у визначених територіальних межах, у період 2020 року та січня-травня 2021 року становила 100 відсотків.
- (44) Отже, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище КП «Водотеплосервіс» на ринку послуг централізованого водопостачання та водовідведення в межах територій міста Калуша та сіл Копанки, Боднарів та Вістова, на яких розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства, має ознаки монопольного (домінуючого), оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

2. ВСТАНОВЛЕННЯ ОЗНАК ПОРУШЕННЯ У ВИГЛЯДІ ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

- (45) Відносини у сфері надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги», Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Порядком формування тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (зі змінами) (далі – Постанова 869 або Порядок формування тарифів), постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і Типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (надалі – Постанова 690 або Правила надання послуг) та іншими нормативно-правовими актами.
- (46) Розрахунки тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення здійснюються суб'єктами господарювання відповідно до вимог Порядку формування тарифів.
- (47) Згідно зі статтею 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон) та статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на комунальні послуги, у тому числі послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, належить до повноважень органів місцевого самоврядування.
- (48) КП «Водотеплосервіс» у 2020 році та в січні-березні 2021 року надавало

споживачам послуги ЦВП і ЦВВ за тарифами, встановленими рішенням виконавчого комітету Калуської міської ради від 23.10.2018 року № 227 (далі – Рішення 227) та введеними в дію з 15.11.2018 року, а саме:

- послуги централізованого водопостачання – 8,532 грн. за 1 куб. м. з ПДВ;
- послуги централізованого водовідведення – 11,376 грн. за 1 куб. м. з ПДВ.

(49) Рішенням виконавчого комітету Калуської міської ради від 01.03.2021 № 74 (далі – Рішення 74) встановлено нові тарифи на послуги централізованого водопостачання і водовідведення КП «Водотеплосервіс»:

- з централізованого водопостачання – 19,46 грн. за 1 куб. м. (з ПДВ);
- з централізованого водовідведення – 17,74 грн. за 1 куб. м. (з ПДВ).

(50) Рівень підвищення тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ наведено в таблиці 1:

Таблиця 1

Послуги	Тарифи, встановлені Рішенням 227, грн./куб.м. з ПДВ	Тарифи, встановлені Рішенням 74, грн./куб.м. з ПДВ	Рівень зростання	
			грн./куб.м. з ПДВ	%
Централізоване водопостачання	8,532	19,46	10,928	128
Централізоване водовідведення	11,376	17,74	6,364	56
Разом ЦВП і ЦВВ	19,908	37,20	17,292	87

(51) Додатком до Рішення 74 встановлено наступну структуру тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ (див. табл. 2):

Таблиця 2

№ п/п	Найменування показників	Послуга ЦВП		Послуга ЦВВ	
		тис. грн. на рік	грн./куб. м.	тис. грн. на рік	грн./куб. м.
1.	Виробнича собівартість, у тому числі:	25570,16	8,8377	22364,12	13,3358
1.1	прямі матеріальні витрати	8137,80	2,8126	12532,92	7,4734
1.2	прямі витрати на оплату праці	6764,68	2,3381	2635,66	1,5717
1.3	інші прямі витрати, у тому числі:	8954,77	3,0950	2635,66	1,5717
	<i>амортизаційні відрахування</i>	<i>6599,23</i>	<i>2,2809</i>	<i>1247,45</i>	<i>0,7439</i>
1.4	Загальновиробничі витрати	1712,91	0,5920	1498,09	0,8933
	<i>амортизаційні відрахування</i>	<i>14,61</i>	<i>0,0051</i>	<i>12,78</i>	<i>0,0076</i>
2.	Адміністративні витрати	2210,64	0,7641	1933,39	1,1529
	<i>амортизаційні</i>	<i>31,50</i>	<i>0,0109</i>	<i>27,55</i>	<i>0,0164</i>

	<i>відрахування</i>				
3.	Витрати на збут	0	0	0	0
4.	Інші операційні витрати	0	0	0	0
5.	Фінансові витрати	2900,86	1,0026	0	0
6.	Повна собівартість	30681,66	10,6044	24297,51	14,4887
7.	Розрахунковий прибуток, зокрема:	16240,00	5,6130	485,00	0,2892
7.1	<i>погашення основної суми кредиту</i>	<i>15626,77</i>	<i>5,4010</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
7.2	<i>Інше використання прибутку (обігові кошти)</i>	<i>613,23</i>	<i>0,2120</i>	<i>485,00</i>	<i>0,2892</i>
8.	Вартість ЦВП/ЦВВ, тис. грн.	46921,66	16,2174	24782,51	14,7779
9.	Тариф на послугу ЦВП /ЦВВ, грн./куб. м.	16,22		14,78	
10.	<i>Обсяг реалізації, тис. куб. м.</i>	<i>2893,29</i>		<i>1677,00</i>	

- (52) Відповідно до пункту 4 Рішення 74, тарифи на послуги ЦВП і ЦВВ будуть введені в дію після завершення процедури переходу на нові договірні відносини із споживачами КП «Водотеплосервіс».
- (53) Статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (зі змінами) (далі – Закон) передбачено, що надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (54) Порядок укладання, зміни і припинення договорів про надання комунальних послуг, у тому числі централізованого водопостачання та водовідведення, врегульований статтею 13 Закону.
- (55) Форми типових договорів про надання послуг окремо для різних моделей договірних відносин (індивідуальний договір та колективний договір) і для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач та колективний споживач) затверджені Постановою 690.
- (56) Пунктом 3 прикінцевих та перехідних положень Закону передбачено, що оговори про надання комунальних послуг, укладені до введення в дію Закону, зберігають чинність на умовах, визначених такими договорами, до дати набрання чинності договорами про надання відповідних комунальних послуг, укладеними за правилами, визначеними цим Законом.
- (57) У разі якщо згідно з договорами про надання комунальних послуг, укладеними до введення в дію цього Закону, передбачено більш ранній строк їх припинення, такі договори вважаються продовженими на той самий строк і на тих самих умовах.

- (58) Договори про надання комунальних послуг, у тому числі із співвласниками багатоквартирних будинків, які не прийняли рішення про модель організації договірних відносин з виконавцями комунальних послуг, мають бути укладені виконавцями відповідних комунальних послуг протягом двох місяців з дня набрання чинності рішенням Кабінету Міністрів України про затвердження типових публічних договорів приєднання про надання комунальних послуг.
- (59) На даний час КП «Водотеплосервіс» не завершило процедуру переходу на нову модель організації договірних відносин, а отже, з населенням продовжують діяти договори про надання комунальних послуг, укладені до введення в дію Закону.
- (60) За інформацією, розміщеною на офіційному веб-сайті Підприємства за посиланням <http://vts.if.ua/%d1%82%d0%b0%d1%80%d0%b8%d1%84%d0%b8/>, тарифи на послуги централізованого водопостачання та водовідведення для бюджетних і інших споживачів, крім населення, введені в дію з 01 квітня 2021 року.
- (61) Таким чином, на даний час для населення застосовуються тарифи, встановлені Рішенням 227, а для суб'єктів господарювання (бюджетних установ та юридичних осіб) – Рішенням 74.
- (62) Відповідно до структури тарифів, наведеної в таблиці 2, собівартість послуги централізованого водопостачання складає 10,6044 грн. за 1 куб. м., централізованого водовідведення – 14,4887 грн. за 1 куб. м.
- (63) Крім цього, Підприємство включило в тариф на послугу ЦВП розрахунковий прибуток на погашення основної суми кредиту, що становить 5,4010 грн. за 1 куб. м., або 33,3 відсотка від загального розміру тарифу – 16,22 гривні.
- (64) Це зумовлено тим, що в рамках реалізації кредитного проекту Міжнародного банку реконструкції і розвитку «Розвиток міської інфраструктури», згідно з договором про субкредитування № 28010-02/110 від 16 жовтня 2009 року, КП «Водотеплосервіс» у 2021 році необхідно сплатити тіло кредиту в розмірі 15 626,770 тис. гривень, що в розрахунку на одиницю послуги становить 5,4010 гривень.
- (65) Вимогами Постанови 869 передбачено, що плановий прибуток, який включений до тарифів на ЦВП і ЦВВ, визначається як сума коштів, що додається до суми повної планованої собівартості і спрямовується на здійснення заходів інвестиційної програми, погашення основної суми запозичень (кредитів/позик) та/або інвестування за рахунок власного капіталу в необоротні матеріальні та нематеріальні активи для провадження ліцензованої діяльності, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів), відрахування до резервного капіталу, а також відшкодування витрат з податку на прибуток та забезпечення обігових коштів.
- (66) Планування складової частини зазначеного прибутку, що передбачається для здійснення заходів інвестиційної програми, провадиться відповідно до інвестиційної програми ліцензіата, затвердженої згідно з його установчими документами і погодженої уповноваженими органами в установленому порядку.
- (67) Відповідно до пунктів 17-18 Постанови 869, погоджена уповноваженими органами інвестиційна програма повинна містити планований обсяг використання коштів для здійснення необхідних інвестицій із зазначенням об'єктів і пооб'єктних обсягів інвестування, джерел фінансування та графіка здійснення інвестиційних заходів на планований період чи більш тривалий строк (з окремим визначенням показників планованого періоду) з відповідними техніко-економічними

розрахунками та обґрунтуваннями, що підтверджують їх доцільність і ефективність.

- (68) Складова частина планованого прибутку, що спрямовується на погашення основної суми запозичень (кредитів, позик), використаних для забезпечення провадження господарської діяльності, визначається лише за тими запозиченнями (договорами), цільове використання яких узгоджено з уповноваженими органами та відсотки за користування якими враховані у складі планованих фінансових витрат.**
- (69) Інвестиційна програма розробляється відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 19.08.2020 року № 191 (далі – Наказ 191 або Порядок).**
- (70) Відповідно до розділу IV п. 1 Порядку щороку, не пізніше ніж за три місяці до дати подання уповноваженому органу розрахунків тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, ліцензіат подає уповноваженому органу заяву щодо погодження інвестиційної програми разом з документами, передбаченими пунктом 3 розділу III цього Порядку. Інвестиційна програма розробляється із зазначенням обсягів та джерел фінансування заходів (без урахування податку на додану вартість).**
- (71) Джерелами фінансування інвестиційної програми, згідно з Наказом 191, є кошти, отримані ліцензіатом від провадження ліцензованої діяльності, за рахунок яких здійснюється фінансування заходів інвестиційної програми, зокрема амортизаційні відрахування основних засобів та нематеріальних активів, виробничі інвестиції з прибутку (кошти в обсязі, передбаченому в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм), та інші надходження, отримані від здійснення господарської діяльності, пов'язаної і не пов'язаної з ліцензованим видом діяльності (далі – власні кошти), позичкові кошти (облігаційні позики, банківські кредити), залучені кошти (кошти, одержані від продажу акцій, залучені за договорами фінансового лізингу, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб, інвесторів, гранти), бюджетні кошти.**
- (72) Планованим періодом є період, на який здійснюється формування тарифів, у структурі яких передбачаються відповідні джерела фінансування для виконання річного інвестиційного плану.**
- (73) До заходів інвестиційної програми відносять придбання робіт, товарів, послуг, спрямованих на оновлення основних фондів, підвищення ефективності виробництва, забезпечення обліку природних та енергетичних ресурсів, обсягів реалізації послуг, оптимізацію технологічних витрат і втрат води, підвищення якості надання послуг, рівня організації виробництва тощо, які впливають на складову тарифу.**
- (74) Пунктом 6 розділу II Наказу 191 передбачено, що до встановлення тарифів, що забезпечують відшкодування економічно обґрунтованих планованих витрат, обсяг коштів на фінансування інвестиційних програм, як правило, визначається в межах амортизаційних відрахувань основних засобів та нематеріальних активів, нарахованих ліцензіатом за звітний період, що передуює схваленню (погодженню) інвестиційної програми.**
- (75) Відповідно до пункту 10 розділу II Порядку, у межах інвестиційної програми**

забороняється проведення розрахунків для погашення кредиторської заборгованості або витрат, що були здійснені до періоду, на який розроблено таку інвестиційну програму.

- (76) Розроблений з дотриманням вимог цього Порядку проект інвестиційної програми та інформація про порядок подання до нього пропозицій оприлюднюються ліцензіатом шляхом розміщення на його офіційному веб-сайті (за наявності), на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування в мережі Інтернет (за згодою) та/або на інформаційних стендах.
- (77) У засобах масової інформації за місцем виконання інвестиційної програми розміщується інформаційне повідомлення про розроблений проект інвестиційної програми, у якому вказується на джерело розміщення проекту інвестиційної програми та зазначається інформація про порядок подання до нього пропозицій.
- (78) Ліцензіат під час оприлюднення проекту інвестиційної програми обов'язково зазначає строк, протягом якого від споживачів приймаються пропозиції, а також повідомляє місцезнаходження ліцензіата, за яким необхідно їх подавати.
- (79) Строк, протягом якого від споживачів приймаються пропозиції, встановлюється ліцензіатом, але він не може бути меншим за 14 календарних днів та більшим, ніж 20 календарних днів з дня розміщення проекту інвестиційної програми.
- (80) Пропозиції споживачів до проекту інвестиційної програми, подані у процесі відкритого обговорення, розглядаються ліцензіатом.
- (81) Пропозиції до проекту інвестиційної програми, отримані органом місцевого самоврядування, подаються для розгляду ліцензіату.
- (82) За результатами розгляду пропозицій до проекту інвестиційної програми ліцензіат приймає рішення про врахування поданих пропозицій у проекті інвестиційної програми або про їх вмотивоване відхилення та оприлюднює інформацію щодо прийнятого рішення шляхом розміщення на своєму офіційному вебсайті (за наявності), на офіційних вебсайтах органів місцевого самоврядування у мережі Інтернет (за згодою) та/або на інформаційних стендах.
- (83) Розроблена з дотриманням вимог Порядку інвестиційна програма затверджується ліцензіатом та подається на погодження органу місцевого самоврядування.
- (84) Погоджена органом місцевого самоврядування інвестиційна програма розміщується ліцензіатом на його офіційному веб-сайті (за наявності), на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування в мережі Інтернет (за згодою) та/або на інформаційних стендах.
- (85) У засобах масової інформації за місцем виконання інвестиційної програми розміщується інформаційне повідомлення про погодження уповноваженим органом інвестиційної програми, у якому вказується на джерело розміщення інвестиційної програми.
- (86) **Відповідно до пункту 10 розділу IV Наказу 191 кошти, передбачені на реалізацію погодженої інвестиційної програми на планований період, включаються ліцензіатом до розрахунку тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення.**
- (87) В ході розгляду Заяви встановлено, що КП «Водотеплосервіс» не розробляло та не подавало на розгляд міської ради інвестиційної програми, яка б передбачала планування прибутку на погашення кредитних запозичень у 2021 році в розмірі 15626,770 тис. гривень.

- (88) Отже, Підприємство необґрунтовано включило до розрахунку тарифів, встановлених Рішенням 74, плановий прибуток у розмірі 15 626,770 тис. гривень, оскільки спрямування цих коштів не підтверджено заходами інвестиційної програми, яка повинна була розроблятися не пізніше ніж за три місяці до дати подання до міської ради розрахунків тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення та пройти процедуру оприлюднення відповідно до вимог Порядку.
- (89) Рішенням Калуської міської ради від 28.04.2021 № 430, тобто після прийняття Рішення 74, погоджено інвестиційну програму КП «Водотеплосервіс» на 2021-2025 роки у сфері централізованого водопостачання та водовідведення (далі – Програма).
- (90) Програма передбачає реалізацію інвестиційних заходів, спрямованих на вирішення проблем енергозбереження, встановлення технологічного обліку води, технічне переоснащення й оновлення водопровідних об'єктів. Обсяг фінансування на 2021 рік становить 7933,12 тис. гривень та буде здійснюватись за рахунок частки амортизаційних відрахувань, які включені в структуру тарифів: водопостачання - 6645,34 тис. гривень (6599,23+14,61+31,50) та водовідведення - 1287,78 тис. гривень (1247,45+12,78+27,55).
- (91) Однак, відповідно до вимог Наказу 191, ліцензіат подає уповноваженому органу заяву щодо погодження інвестиційної програми разом з документами, передбаченими пунктом 3 розділу III цього Порядку, щороку, не пізніше ніж за три місяці до дати подання уповноваженому органу розрахунків тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення.
- (92) До того ж, у Програмі відсутні заходи щодо використання планового прибутку на погашення заборгованості за кредитом в розмірі 15 626,770 тис. гривень.
- (93) Включення КП «Водотеплосервіс» до розрахунку тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ, встановлених Рішенням 74, планового прибутку в сумі 15 626,770 тис. гривень на погашення основної суми запозичень згідно з кредитним проектом Міжнародного банку реконструкції та розвитку і договором про субкредитування № 28010-02/110 від 16 жовтня 2009 року, який не підтверджений заходами інвестиційної програми, а також частки амортизаційних відрахувань в розмірі 7 933,12 тис. гривень, до погодження органом місцевого самоврядування інвестиційної програми, свідчить про те, що Підприємство не дотрималось вимог Постанови 869 та Наказу 191 і здійснило розрахунок тарифів на водопостачання та водовідведення без належного економічного обґрунтування.
- (94) Слід зазначити, що Відділення листом від 23.04.2021 вих. № 63-02/2307в звернулось до Головного управління Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в Івано-Франківській області стосовно надання обґрунтування, чи є порушенням Постанови 869 та Порядку включення КП «Водотеплосервіс» до структури тарифу розрахункового прибутку на погашення кредиту, який не підтверджений заходами інвестиційної програми, а також частки амортизаційних відрахувань на послуги ЦВП і ЦВВ до погодження органом місцевого самоврядування інвестиційної програми на реалізацію відповідних заходів.
- (95) Листом від 31.05.2021 № 63-01/2056 (вих. Відділення № 63-01/2056 від 31.05.2021) отримано відповідь від Головного управління Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в Івано-Франківській області, змістом якої підтверджується, що КП «Водотеплосервіс» не дотрималось вимог Порядку формування тарифів, оскільки плановий прибуток на погашення кредитної заборгованості повинен бути обґрунтований та підтверджений заходами

інвестиційної програми, а також порушено вимоги Порядку, оскільки заява ліцензіата щодо погодження інвестиційної програми подається не пізніше ніж за три місяці до дати подання уповноваженому органу розрахунків тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, тобто до встановлення тарифів.

3. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ КП «ВОДОТЕПЛОСЕРВІС»

- (96) КП «Водотеплосервіс» є єдиним суб'єктом господарювання, який може надавати споживачам м. Калуша послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (97) Ці послуги є необхідними для щоденного споживання, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.
- (98) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг централізованого водопостачання та водовідведення Підприємство намагалось би дотримуватись вимог Порядку і розрахувати тарифи на підставі складових витрат, безпосередньо пов'язаних з наданням послуг, що зумовлювалось би умовами конкурентного змагання та необхідністю досягнення переваг у ціновій конкуренції.
- (99) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, є зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку.
- (100) Недотримання Підприємством вимог Порядку формування тарифів та наказу 191 при розрахунку тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ свідчить про встановлення Рішенням 74 необґрунтовано завищених тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ, унаслідок чого ущемлено інтереси бюджетних установ та юридичних осіб, яким з 01.04.2021 по даний час нараховується плата за тарифами, встановленими Рішенням 74.
- (101) Дії КП «Водотеплосервіс», які полягають у включенні до розрахунку тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ планового прибутку в розмірі 15626,770 тис. гривень, а також поданні до органу місцевого самоврядування розрахунків тарифів до погодження рішенням Калуської міської ради від 28.04.2021 № 430 інвестиційної програми на фінансування витрат в розмірі 7 933,12 тис. гривень, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання шляхом вчинення таких дій, які призвели до ущемлення інтересів споживачів та були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

комунальному підприємству «Водотеплосервіс» Калуської міської ради (місцезнаходження: вул. Окружна, буд. 8, м. Калуш, 77300; ідентифікаційний код юридичної особи 32364207) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», шляхом приведення тарифу на послугу централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до економічно обґрунтованого рівня, з урахуванням вимог Порядку формування тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (зі змінами) та Порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 19.08.2020 року № 191 та подати їх до органу місцевого самоврядування для встановлення у відповідності до вимог чинного законодавства.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Відділення у **2-х місячний строк** з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Ростислав ЛЕЩИШИН